

REPUBLIKA SLOVENIJA
USTAVNO SODIŠČE

Številka: U-I-111/97

Datum: 13. 4. 2000

S K L E P

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus pobude Igorja Bohorča iz Senovega na seji dne 13. aprila 2000

s k l e n i l o :

1. Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti prvega odstavka 20. člena Zakona o orožju (Uradni list SRS, št. 17/81 - p. b. in Uradni list RS, št. 44/90) se zavrne.

2. Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti drugega odstavka 20. člena Zakona o orožju se zavrže.

O b r a z l o ž i t e v

A.

1. Pobudnik meni, da sta določbi prvega in drugega odstavka 20. člena Zakona o orožju (v nadaljevanju: ZOro) tako nedoločeni, da omogočata zlorabe pri odločanju upravnega organa po prostem preudarku. Zaradi tega naj bi bili v nasprotju z načeli pravne države (2. člen Ustave). Drugi odstavek 20. člena ZOro naj bi bil tudi v nasprotju s tretjim odstavkom 120. člena Ustave in s pravico do pravičnega in javnega obravnavanja pred neodvisnim, nepristranskim in z zakonom ustanovljenim sodiščem (prvi odstavek 14. člena Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah, Uradni list SFRJ, št. 7/71 - v nadaljevanju: Pakt). Po seznanitvi s stališči Državnega zbora in Vlade je pobudnik še navedel, da naj bi bila orožna dovoljenja izdana v primerih osebnih znanstev in da bi bilo primernejše sankcioniranje prestopnikov kot preprečevanje dostopa do orožja. Meni tudi, da primerjalnopravne ureditve ne omogočajo enoznačnega sklepa o potrebnosti omejevanja dostopa do orožja.

Pobudnik utemeljuje svoj pravni interes z odločbo upravnega organa, s katero mu je bila zavrnjena zahteva za izdajo dovoljenja za nabavo orožja. Prvostopni in drugostopni upravni organ sta svojo odločbo utemeljila s tem, da pobudnik ni izkazal upravičenih razlogov za posest orožja (prvi odstavek 20. člena ZOro).

2. Državni zbor meni, da pobuda ni utemeljena. Iz prvega odstavka 20. člena in drugih določb ZOro, predvsem pa 19. člena, naj bi jasno izhajala namen in okvir pooblastila za odločanje po prostem preudarku. Posest in nošenje orožja naj bi predstavljala veliko in konkretno nevarnost za javni red in mir ter za varnost ljudi, če je v rokah posameznika, ki ni sposoben obvladovati sebe in svojega ravnanja ali ki ni sposoben ravnati v skladu z veljavnim pravnim redom. Ker naj bi 19. člen ne zagotavljal zadostnega varstva proti tej nevarnosti, naj bi bila ureditev, določena v 20. členu ZOro, nujna. Tudi upravnim organom v primerjalnih zakonodajah (npr. v Avstriji, Združenem kraljestvu, Kanadi, Avstraliji) naj bi bilo dano podobno široko pooblastilo za odločanje po prostem preudarku. Zaradi zlorab posesti civilnega orožja naj bi javnost povsod pritiskala na postrožitev pogojev za nabavo in posest orožja. Poleg tega pa tudi ne gre za človekovo pravico. Prvi odstavek 20. člena ZOro naj bi bil zato v skladu z načeli pravne države in z zahtevami iz 120. člena Ustave. Razlog za izjemo od zahteve po obrazložitvi upravne odločbe, določeno v drugem odstavku 20. člena ZOro, naj bi bil v varovanju tajnosti ali v varovanju osebnih podatkov prisilca.

Ker je sodišču v upravnem sporu dana možnost, da zakonitost odločbe preizkusi na podlagi podatkov spisa, je po mnenju Državnega zbora tudi ta določba v skladu z Ustavo.

3. Tudi Vlada meni, da pobuda za oceno ustavnosti prvega odstavka 20. člena ZOro ni utemeljena, za preizkus drugega odstavka 20. člena ZOro pa naj bi pobudnik ne izkazal pravnega interesa. Pravica do sodnega varstva (23. člen Ustave) naj bi z izpodbijano določbo ne bila kršena, saj prizadeti osebi sodnega varstva ne odvzema. Ker sta namen in okvir pooblastila za odločanje po prostem preudarku v ZOro jasno določena, pa naj bi bil neutemeljen tudi očitke o kršitvi načel pravne države. Pojma varnostnega orožja, tj. orožja, namenjenega za obrambo, naj bi Zakon ne opredeljeval, zato naj bi bilo utemeljeno, da mora posameznik, ki prosi za izdajo dovoljenja za nabavo takega orožja, dokazati upravičen razlog za to. Že narava orožja (predmet, izdelan z namenom napada in obrambe, športa in lova, za izkazovanje moči in nadvlade) in dejstvo, da je za zagotavljanje varnosti življenja ljudi in premoženja in za vzdrževanje javnega reda in miru pristojna država, pa naj bi utemeljevala sklep, da zgolj občutek večje varnosti ne upravičuje posesti orožja. Za posest varnostnega orožja morajo po stališču Vlade obstajati konkretni razlogi za ogroženost osebne varnosti oziroma premoženja, ki bi bila z nabavo orožja zmanjšana ali odpravljena. Tako naj bi bilo tudi stališče Vrhovnega sodišča. Drugi dve skupini razlogov za zavrnitev izdaje orožnega dovoljenja, navedeni v prvem odstavku 20. člena ZOro, pa naj bi izhajali iz gledanja, da je posest orožja mogoče dovoliti le osebi, ki je sposobna nadzorovati in imeti v oblasti svoje ravnanje, oziroma od katere je mogoče pričakovati, da bo ravnala v skladu z veljavnim pravnim redom.

B.

4. Po prvem odstavku 20. člena ZOro lahko pristojni organ odreče izdajo dovoljenja za nabavo in posest orožja iz treh razlogov, ki je vsak zase celota:

- (1) če ugotovi, da ni upravičenih razlogov, da bi prosilec imel želeno orožje oziroma strelivo,
- (2) če tako narekujejo koristi javnega reda in miru,
- (3) če so zaradi okoliščin, v katerih prosilec živi, utemeljeni pomisleki zoper izdajo dovoljenja ali orožnega lista.

Drugi odstavek 20. člena ZOro daje upravnemu organu pooblastilo, da v primerih, ko zavrnitev izdaje dovoljenja narekujejo koristi javnega reda in miru, ne navede razlogov za svojo odločitev.

5. Po določbi 24. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94 - v nadaljevanju: ZUstS) mora tisti, ki vloži pobudo za začetek postopka, izkazati svoj pravni interes. Ta je podan, če predpis, katerega oceno pobudnik predlaga, neposredno posega v njegove pravice, pravne interese oziroma pravni položaj. Pobudnikova zahteva za izdajo dovoljenja za nabavo in posest orožja je bila zavrnjena iz prvega razloga, tj. ker je upravni organ ocenil, da niso podani upravičeni razlogi, da bi prosilec imel želeno orožje. Ker drugi odstavek 20. člena ZOro ni povezan s tem delom prvega odstavka izpodbijane določbe, je Ustavno sodišče pobudo v tem delu zavrglo, pri presoji ustavnosti prvega odstavka pa se je omejilo na oceno tistih očitkov, ki se nanašajo na razlog, ki je bil temelj za zavrnitev pobudnikove zahteve. Sicer pa je Ustavno sodišče že odločilo, da določbi tretjega in četrtega odstavka 209. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list SFRJ, št. 47/86), na podlagi katerih je lahko poseben zakon določil, da se upravna odločba izda brez obrazložitve, nista postali del pravnega reda Republike Slovenije (odločba št. U-I-98/91 z dne 10. 12. 1991, Uradni list RS, št. 61/92 in OdlUS II, 101).

6. Pobudnikov očitke o neskladnosti izpodbijane določbe z 2. členom Ustave ni utemeljen. Kriterij za presojo ustavnosti domnevno nedoločenega predpisa je Ustavno sodišče opredelilo med drugim tudi v odločbi, ki jo je navedel pobudnik (odločba št. U- I-158/94 z dne 9. 3. 1995, Uradni list RS, št. 18/95 in OdlUS IV, 20). Načela pravne države zahtevajo, da so norme opredeljene tako, da je mogoče z ustaljenimi metodami razlage ugotoviti vsebino predpisa brez pravnih praznin ter je tako ravnanje državnih organov s tem determinirano. Zakonska določba, ki vsebuje pooblastilo za odločanje po prostem preudarku, je v skladu z navedenimi zahtevami, če je na njeni podlagi, iz drugih zakonskih določb ali iz drugih zakonov s primerljivim predmetom urejanja mogoče ugotoviti namen in meje takega pooblastila (prim. odločbo št. Up-84/94 z dne 11. 7. 1996, OdlUS V, 184).

7. Enotna sodna praksa in njena skladnost z razlago Vlade utemeljujeta sklep, da so namen in meje pooblastila za odločanje po prostem preudarku v prvem odstavku 20. člena ZOro opredeljeni dovolj določno. Iz ZOro jasno izhaja, da je dostop do orožja posameznikom omejen. Razlogi za tako omejitev so v naravi orožja in v tem, da je v pravni državi država tista, ki je dolžna zagotoviti varnost ljudi in ukreniti vse potrebno zoper kršitelje. Ob takem izhodišču, ki z vidika Ustave ni sporno, je povsem utemeljeno sklepanje, da so upravičeni razlogi za izdajo orožnega dovoljenja podani le, če konkretni razlogi utemeljujejo ogroženost osebne varnosti oziroma premoženja in če bi bilo z nabavo orožja to ogroženost mogoče zmanjšati ali odpraviti (prim. odločbe Vrhovnega sodišča št. U 1062/92-7 z dne 8. 7. 1993, U 1069/93-6 z dne 13. 4. 1995, U 396/94-6 z dne 7. 11. 1996, U 1464/94-9 z dne 6. 2. 1997, U 1400/95-6 z dne 24. 9. 1997). Morebitno napačno uporabo prava lahko prizadete osebe uveljavljajo v pravnih sredstvih. Ne more pa veljati nasprotno, se pravi, da bi bil upravni organ zaradi nezakonitega odločanja v posameznih primerih dolžan vedno odločiti nezakonito. Z vidika zatrjevane kršitve Ustave pa tudi ni pomembno, ali je primernejša odločitev zakonodajalca, da omeji dostop do orožja ali da naknadno sankcionira kršitve.

8. Ker izpodbijana določba ZOro prizadeti osebi ne preprečuje, da bi zoper odločbo upravnega organa vložila tožbo v upravnem sporu, tudi ne gre za kršitev tretjega odstavka 120. člena Ustave in prvega odstavka 14. člena Pakta.

9. Po navedenem je Ustavno sodišče pobudo za oceno ustavnosti prvega odstavka 20. člena ZOro zavrnilo.

C.

10. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi 25. člena in drugega odstavka 26. člena ZUstS v sestavi: predsednik Franc Testen ter sodnice in sodniki dr. Janez Čebulj, dr. Zvonko Fišer, Lojze Janko, Milojka Modrijan, dr. Mirjam Škrk, dr. Lojze Ude in dr. Dragica Wedam-Lukić. Sklep je sprejelo s sedmimi glasovi proti enemu. Proti je glasoval sodnik Ude, ki je dal odklonilno ločeno mnenje.

P r e d s e d n i k
Franc Testen